

Warszawa, dnia 04.04.2019 r.

Informacja prasowa

Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców skutecznie interweniuje w trzech sprawach broniąc praw przedsiębiorców

Dzięki zaangażowaniu i interwencjom Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców wydano ważne rozstrzygnięcia, które mogą okazać się istotne dla działalności sektora MŚP w Polsce.

W marcu 2019 r. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców trzykrotnie skutecznie interweniował w sprawach z wniosków złożonych przez przedsiębiorców. W efekcie wydane zostały dwa wyroki przez Wojewódzkie Sądy Administracyjne oraz jedna decyzja przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej, które mają pozytywny wpływ na pewność prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i stoją w zgodzie z zapisami Konstytucji Biznesu.

- Jako Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców stoję na straży praw mikro, małych i średnich przedsiębiorców i dbam o wprowadzanie w życie zapisów Konstytucji Biznesu. Docierają do mnie również wnioski od właścicieli małych firm, którzy prowadzą sprawy, w których stroną jest urząd, samorząd lub instytucja państwowa. Jeżeli, podczas sprawdzania wniosku, stwierdzimy naruszenie prawa: wówczas podejmujemy odpowiednie czynności - powiedział Adam Abramowicz, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.

- Wspieranie przedsiębiorców na etapie postępowań administracyjnych, a w razie potrzeby także wnoszenie skargi do sądu administracyjnego, jest jedną z kompetencji Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Możemy również angażować się w pomoc w organizacji mediacji między przedsiębiorcami a administracją. Te wszystkie sprawy prowadzą nasi prawnicy z Wydziału Interwencyjno – Procesowego, dysponujący wiedzą z zakresu prawa podatkowego oraz ubezpieczeń społecznych - powiedział Jacek Cieplak, Zastępca Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Prawo do odliczenia podatku naliczonego od podatku należnego

W sprawie podatnika, rozpatrywanej przez Wojewódzki Sąd Administracyjny stanowisko Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców dotyczyło podmiotu, któremu zgodnie z decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego, nie przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego, ze względu na błędne oznaczenie towarów na fakturach. Decyzja została wydana, pomimo że w toku postępowania podatkowego (przed wydaniem decyzji) podatnik przedstawił wszelkie

niezbędne wyjaśnienia, dokumenty źródłowe potwierdzające dokonanie transakcji oraz szczegółowe cechy towarów będących ich przedmiotem.

Na skutek wniesionego przez przedsiębiorcę odwołania Dyrektor Izby Skarbowej utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję Naczelnika Urzędu Skarbowego. Podatnik od ww. decyzji wywiódł skargę, a Wojewódzki Sąd Administracyjny uchylił decyzję Dyrektora Izby Skarbowej stwierdzając, że Podatnik nie mógł zostać pozbawiony prawa do odliczenia VAT. Naczelnik Urzędu Skarbowego wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który uchylił w całości zaskarżony wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Wojewódzki Sąd Administracyjny ponownie rozpoznając sprawę skierował do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytanie prejudycjalne o to czy zasady: neutralności podatkowej i proporcjonalności, nie stoją na przeszkodzie takiej praktyce krajowej, która odmawia prawa do odliczenia VAT z faktur, na których widnieje błędny rodzaj towaru, pomimo że w toku postępowania podatkowego podatnik przedstawił wszelkie niezbędne wyjaśnienia oraz dokumenty.

W uzasadnieniu wydanego orzeczenia TSUE w pierwszej kolejności podkreślił, że prawo do odliczenia jest fundamentalnym prawem podatnika VAT i jedną z najważniejszych zasad wspólnego systemu VAT w Unii Europejskiej. TSUE podkreślił, że jakkolwiek na podatniku, spoczywa ciężar udowodnienia spełnienia przesłanek (materialnych i formalnych) uprawniających go do skorzystania z prawa do odliczenia VAT, to jednak organy podatkowe nie mogą ograniczyć się tylko do zbadania samej treści faktury, ale muszą również uwzględnić dodatkowe informacje przedstawione przez podatnika.

Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców w złożonym stanowisku wywiódł, że podatnikowi przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego, a wyrok TSUE znajduje zastosowanie do obydwu grup faktur, objętych decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego. WSA wyrokiem z dnia 28 marca 2019 roku uchylił decyzję organu drugiej instancji i poprzedzając ją decyzję organu pierwszej instancji, a w ustnym uzasadnieniu podzielił argumentację Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz podatnika. Orzeczenie jest nieprawomocne.

- Prawo do odliczenia podatku naliczonego od podatku należnego jest podstawową cechą podatku od wartości dodanej, odróżniającą go od innych podatków obrotowych. Prawo to jest także kluczowe dla zachowania zasady neutralności podatku VAT. Kwestionowanie przez organy możliwości obniżenia podatku należnego od sprzedaży towarów i usług o podatek naliczony powinno być wyjątkiem od reguły, a nie zasadą. W omawianej sprawie bezspornym było to, że przedsiębiorca transakcji dokonał, dostarczył bowiem na tą okoliczność szeregu dowodów, wykazał także co faktycznie było przedmiotem transakcji. Jedynym uchybieniem przedsiębiorcy było wadliwe oznaczenie towaru na fakturach. Pomimo tego, że nie nastąpiło żadne uszczuplenie należności podatkowych przez przedsiębiorcę, a dokonane transakcje zostały udokumentowane w sposób wiarygodny, organy podatkowe odmówiły przedsiębiorcy prawa do odliczenia podatku naliczonego. Tymczasem orzecznictwo TSUE od dawna podkreśla wagę zasady neutralności podatku VAT i w tym kontekście nakazuje oceniać błędy formalne związane z fakturami z rozwagą – podsumowuje dr Anna Zaręba-Faracik, Dyrektor Wydziału Interwencyjno – Procesowego w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Obrona przedsiębiorców przed arbitralnym i bezprawnym działaniem aparatu państwowego

Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców

W wyniku kontroli przewozu drogowego oleju napędowego grzewczego funkcjonariusze Urzędu Celno-Skarbowego ustalili, że w zgłoszeniu przewozu towaru przewoźnik nie uzupełnił danych dotyczących numeru zezwolenia drogowego. Kierowca okazał stosowny wypis z zaświadczenia na przewozy drogowe ze wskazanym tam numerem zezwolenia, ale numer ten nie był odnotowany w zgłoszeniu w systemie SENT. Naczelnik Urzędu Celno-Skarbowego nałożył na przewoźnika karę pieniężną w kwocie 5 000 zł za niewykonanie obowiązku uzupełnienia w rejestrze zgłoszeń systemu monitorowania drogowego o dane wymagane przepisami prawa. Przewoźnik wniósł odwołanie od tej decyzji.

Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców wstąpił do toczącego się postępowania. W ocenie Rzecznika organ naruszył przepisy art. 22 ust. 2 w zw. z ust. 3 ustawy o systemie monitorowania w zw. z art. 121 § 1, art. 122, art. 124, art. 191 oraz art. 210 § 1 pkt 6 i § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa poprzez nieodstąpienie od wymierzenia kary w sytuacji w której okoliczności faktyczne (tj. dokonywanie legalnego przewozu, który został właściwie zgłoszony oraz brak uszczuplenia należności Skarbu Państwa) towarzyszące nieuzupełnieniu przez przewoźnika zgłoszenia przewozu towaru, czyniły odstąpienie od wymierzenia kary koniecznym.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej uchylił w całości decyzję Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego i odstąpił od nałożenia na przewoźnika kary pieniężnej. W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia wskazał, iż podziela stanowisko Rzecznika, że zaistniała w niniejszej sprawie sytuacja, rozpatrywana przez pryzmat zasady sprawiedliwości społecznej, nie przemawia za nałożeniem kary.

- Rzecznik Małych i Średnich przedsiębiorców to instytucja powołana do obrony przedsiębiorców przed arbitralnym i bezprawnym działaniem aparatu państwowego. Stanowisko Rzecznika w niniejszej sprawie od początku było jasne – nie godzimy się na traktowanie uczciwych przedsiębiorców jak przestępców – podsumowuje dr Anna Zaręba-Faracik, Dyrektor Wydziału Interwencyjno – Procesowego w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców – wskazując, że czas zacząć doceniać przedsiębiorców za ich działania i przestać karać w sytuacjach, gdy ich intencje są uczciwe, a jedynie pewne oczywiste omyłki związane z nałożoną na nich biurokracją stanowią przyczynę uchybień, przy jednoczesnym braku uszczuplenia majątku Skarbu Państwa.

Obowiązek konsekwentnego działania organów podatkowych

Przedsiębiorca z branży gastronomicznej wystąpił do Dyrektora Izby Skarbowej o wydanie interpretacji przepisów prawa podatkowego w podatku od towarów i usług w zakresie uznania za dostawę towarów sprzedaży gotowych posiłków i dań oraz ustalenia właściwej stawki podatku VAT dla niniejszej sprzedaży. Dyrektor Izby Skarbowej ustalił, że sprzedaż towarów z przeznaczeniem do konsumpcji w lokalu, na wynos lub wraz z dowozem do klienta stanowi dostawę towarów dla celów podatku VAT i podlega opodatkowaniu 5% stawką.

W oparciu o uzyskaną pozytywną interpretację Przedsiębiorca złożył do właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego wnioski o stwierdzenie nadpłaty w podatku od towarów

i usług. Po rozpatrzeniu wniosku ww. Naczelnik Urzędu Skarbowego uznał złożone korekty deklaracji za prawidłowe, dokonując tzw. „bezdecyzyjnego zwrotu nadpłaty podatku”.

Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej wszczął postępowanie kontrolne w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za okres objęty wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty. Po przeprowadzeniu postępowania Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej decyzją stwierdził, że posiłki sprzedawane przez Przedsiębiorcę, w związku z tym, iż przeznaczone są do bezpośredniej konsumpcji, nie mogą korzystać ze 5% stawki podatku VAT. W ocenie Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej Przedsiębiorca świadczył usługi związane z wyżywieniem, które opodatkowane są według 8% stawki podatku VAT.

Przedsiębiorca wniósł skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i zwrócił się do Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców z prośbą o interwencję w sprawie. W ocenie Rzecznika w toku prowadzonego postępowania podatkowego doszło do naruszenia zasady zaufania do Organów podatkowych, gdyż Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej zakwestionował ustalenia Naczelnika Urzędu Skarbowego. W skierowanym piśmie Rzecznik wskazał na naruszenie przez Organy podatkowe m. in. art. 2 i 7 Konstytucji w zw. z art. 75 § 4 i art. 75 § 5 oraz 21 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa, poprzez wydanie decyzji pozostającej w sprzeczności z rozstrzygnięciem Naczelnika Urzędu Skarbowego.

W ustnym uzasadnieniu wydanego wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny wskazał, że podziela argumentację Rzecznika. W ocenie Sądu – Organ podatkowy dokonując kompleksowego określenia zobowiązania podatkowego, zakwestionował prawidłowość rozstrzygnięcia w zakresie objętym wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty podatku. Według Sądu w takiej sytuacji winien najpierw dokonać wzruszenia decyzji w oparciu o nadzwyczajne tryby tj. wznowienie postępowania, stwierdzenie nieważności decyzji, gdyż decyzja o zwrocie nadpłaty wiąże Organ, a tym samym nie może być wydawana niejako na próbę. W efekcie czego ww. Sąd uchylił zaskarżoną decyzję i przekazał do ponownego rozpoznania. Wyrok nie jest prawomocny.

- Wyrok, jeśli się uprawomocni lub utrzyma się przed NSA, może mieć przełomowe znaczenie dla wielu przedsiębiorców. Orzeczenie to bowiem narzuca organom podatkowym konieczność działania w sposób konsekwentny. Nie może być tak, że przedsiębiorca wnoszący o zwrot nadpłaty podatku VAT i otrzymujący ją (bez wydanie decyzji, ale w drodze czynności materialno-technicznej) przez kilka lat żyje w niepewności, czy kontrola nie zostanie wobec niego wszczęta i nie będzie musiał pewnych kwot zwrócić. Organ podatkowy powinien wiedzieć kiedy może dokonać zwrotu, a kiedy nie ma ku temu przesłanek. Zwrot nadpłaty podatku VAT bez wydawania decyzji możliwy jest w gruncie rzeczy tylko wtedy gdy prawidłowość skorygowanego zeznania (deklaracji) nie budzi wątpliwości organu podatkowego. Jeśli organ dokonuje zwrotu, to przedsiębiorca powinien móc działać w zaufaniu do państwa, że takie rozstrzygnięcie, choć literalnie bez wydania decyzji, jest prawidłowe i nie niesie za sobą negatywnych konsekwencji prawnych. Orzeczenie WSA wydane jest w duchu Konstytucji Biznesu, która stanowi podstawę do szeroko zakrojonych zmian m.in. w obrębie postępowań podatkowych – podsumowuje dr Anna Zaręba-Faracik, Dyrektor Wydziału Interwencyjno – Procesowego w Biurze Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Więcej informacji udziela:
Agnieszka Libor-Łobanowska
Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców
e-mail: biuro@rzecznikmsp.gov.pl

Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców
ul. Wilcza 46, 00-679 Warszawa

tel.: +48 22 12 37 070, fax: +48 22 12 37 080, e-mail: biuro@rzecznikmsp.gov.pl, www.rzecznikmsp.gov.pl, NIP: 7010832846, REGON: 380779546